

NACIRPIEĆ SIĘ (43) *vb pf*

nacirpieć się (7), **nacierpieć się** (6); nacirpieć się *WróbŻółt* (2), *RejKup*, *RejWiz* (3), *HistLan*;
nacierpieć się *BierEz*, *MurzNT*, *OrzQuin*, *SkarŻyw*, *PaprUp*, *SkarKaz*.

się (9), się (4).

a jasne; -cierp- (1) *MurzNT*, -ciérp- (1) *OrzQuin*.

fut 1 sg nacierpię się (1). ◇ 2 sg naciérpisz się (1). ◇ 3 sg nacirpi się (2). ◇ 3 pl nacirpią się (3). ◇
praet 1 sg m nacirpi(a)łem się (1). ◇ 2 sg m -ś się nacirpiął (1). ◇ 3 sg m nacierpiął się (1). ◇ 3 pl m
pers nacierpieli się (1). ◇ *part praet act* nacierpiąwszy się (2).

Sł stp, *Cn brak*, *Linde XVI* (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVIII w.

Pf od „cierpieć” ‘znosić dolegliwości fizyczne i psychiczne’ z formantem *na-* + *się* wyrażającym
nadmierność; *pati Vulg* [czego] (13) : i [Jezus] wżego się złe⁸⁰ na tym świecie nacierpiął/ aby nás od
gniewu oica łwego niebieskiego i śmierci a potępienia wiecznego wyrwał *MurzNT* A4; *RejWiz* 116;
Infzich krziwd wielkich y niecheci znatnie fie niebozeta nacierpieli *PaprUp* K3.

W charakterystycznych połączeniach: *nacirpieć się krzywd*, *przypadkow przeciwnych*, *wszego złego*.

Przysłowie: Kto we żniwá pátrzy chłodu Nacierpi fie żimie głodu *BierEz* Mv.

Zwroty: »nacirpieć się głodu (jako psi)« (4): *BierEz* Mv; Przeciwnici moi Żydowie nawrocą fie
ależ wieczor/ ale Więc tedi nacirpią fie głodu iako pfi á będą krężyć [!] około miałta [*et famem*
patientur ut canes: et circuibunt civitatem]. *WróbŻółt* 58/7, S6; *RejKup* n5v.

»nędze się nacirpieć« [szyk zmienny] (6): Tylkoż w zyłku nędzniku/ coś łakomie zbierał/ Tyś fie
nędze nacierpiął/ á iny w tym gmerał. *RejWiz* 191v, 48v; *OrzQuin* B4; *HistLan* F; *SkarŻyw* 283; Gdyż
ták wiele vkrzywdzonych y od mocnieyłzych vciśnionych zołtaie/ ktorzy fie od feymu do feymu
włocząc/ ołtátek vtracáią/ y wiele fie nędze nacierpią. *SkarKazSej* 703b.

Synonim: *namrzeć się*.

Formacje współrdzenne cf CIERPIEĆ SIĘ.